

SPORTSZÖVETSÉGEK A KIEMELT SPORTÁGFEJLESZTÉS TÜKRÉBEN

SPORTS ASSOCIATIONS IN THE LIGHT OF PRIORITY SPORTS DEVELOPMENT

GŐSI ZSUZSANNA

egyetemi docens / associate professor

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógia és Pszichológia Kar / Eötvös
Loránd University Faculty of Education and Psychology
Budapest
gosi.zsuzsanna@ppk.elte.hu

BUKTA ZSUZSANNA

egyetemi adjunktus / assistant professor

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógia és Pszichológia Kar / Eötvös
Loránd University Faculty of Education and Psychology
Budapest
bukta.zsuzsanna@ppk.elte.hu

ABSTRACT

The two most influential changes in the transformation of the Hungarian sport financing were the support through the corporate tax system and the launch of the development program for priority sports disciplines. The beneficiaries of the priority sports development are primarily sports that traditionally achieve good results in the Olympics and world championships. Financial support from the general government budget goes to sports clubs and other sports organizations through the associations of the given sports disciplines. After analysing the accounts of the associations, we can see many similarities. The total revenue of the associations has increased several times, and the assets also show an increase. Revenues are largely from community, that is, from public sources, and their proportion reaches at least eighty percent in case of every association. Based on asset structure indicators, it can be stated that most of the assets are available in cash. Based on the analysis of the liquidity indicators it can be stated that solvency is appropriate for each association. The proportion of accrued expenses is high compared to the general. At the moment, the biggest threat to the associations and the sports sector is that a large part of the revenue comes from the state.

Bevezetés

A magyar sportfinanszírozási rendszer az elmúlt időszakban megváltozott. Kialakult a sportot támogató központi környezet. Nagyösszegű állami források kerültek a sportszektorba. Az adótörvények módosítása szintén javította a szektor finanszírozási helyzetét. A sport civil szervezeteinek, és ezzel párhuzamosan a sport vállalkozási szférájának bevételei többszörösére emelkedtek. Az igazolt sportolói létszám pár év alatt jelentősen megnövekedett. A sportfejlesztések sajátossága, hogy rövid és hosszútávon is jelentkeznek társadalmi hasznai, amelyek egyrészt az aktív részvételből származnak, másrészt az élsportolók sikerei miatt erősödnek. Az aktív részvételhez sorolhatjuk a javuló egészséget és termelékenységet, az egészségügyi költségek csökkenését, míg passzívhoz a gazdasági fejlődést és turizmust (Stewart, Nicholson, Smith, Westerbeek, 2004). A források növekedésének hatására a változások hazánkban még csak elindultak, a hosszútávú pozitív eredmények várhatóan majd később jelentkeznek. A tanulmányban a Kiemelt Sportágfejlesztésben érintett sportágak szövetségeinek számviteli beszámolóját tekintjük át. Az elemzés a 2011 és 2016 közötti időszakot fedi le. A vizsgálat tizenhat különböző, a támogatásban érintett sportszövetségek adatait a vezetői számvitel módszereinek segítségével értékeli.

1. Kiemelt sportágfejlesztés

A sportfinanszírozás változását 2010-től követhetjük nyomon. Az akkor hivatalba lépett kormány a sportot stratégiai ágazattá nyilvánította és politikájában ennek megfelelően is kezelte (Sárközy, 2015). Az állami szerepvállalásnak több formája lehet: pénzügyi támogatás, támogató szabályozási környezet kialakítása, intézményrendszer kiépítése vagy koordinációs feladatok felvállalása (Bartha, Bordás, Nagy, Varga, 2015). Hazánkban a kormány ezek közül több eszközzel is élt. A magyar sport közvetlen központi költségvetési támogatása, amely magába foglalja a sportintézmények, sporttevékenységek és sportlétesítmény fejlesztéseket, a 2010-es 16,2 milliárdról 2015-re 167,6 milliárdra emelkedett (Bordás, 2015). A közvetlen támogatás mellett az állam közvetetten is hozzájárul a sporttámogatáshoz a kedvező adózással kapcsolatos jogszabályokon keresztül (Bács, Becsky-Nagy, 2015). Nemcsak Magyarországon, hanem korunk jóléti társadalmában is jelentős kormányzati jelenlét figyelhető meg a sportszektorban. A központi döntéshozók sok esetben a sportberuházások költség-haszon elemzése helyett gazdasági hatástanulmányokat készítenek (Vörös 2017; Késenne 2012). Ennek indoka, hogy számtalan pozitív hatás - amely az aktív életmódhoz kapcsolódik - csak hosszú távon jelentkezik. A fizikai aktivitás növelésével hatalmas összegeket lehet megtakarítani nemzetgazdasági szinten. A termelékenység növekedése, a szociális kiadások csökkenése serkenti a gazdasági növekedést és ez pozitívan hat az ország versenyképességére (Ács, Hécz, Paár, Stocker 2011).

A Kiemelt Sportágfejlesztés (KSF) a 2013-as évben indult útjára. Hosszú egyeztetések után tizenhat különböző sportág került be ebbe a kategóriába (asztalitenisz, atlétika, birkózás, evezés, judo, kajak-kenu, kerékpár, korcsolya, ökölvívás, öttusa, röplabda, sportlövészet, tenisz, torna, úszás, vívás). A 156/2013 (VIII.12) Kormány határozat a 2013-as évre vonatkozóan 8,7 milliárd támogatást, míg a 2014-2020 közötti időszakra 135,8 milliárd támogatást irányzott elő ezen sportágak részére (Csorba 2014). 2017-ben a röplabda átkerült a TAO támogatásban részesülő sportágak közé. A programmal párhuzamosan elindult a Kiemelt Edzői Program (KEP), és a Felzárkóztatási Program is (FSF). A sportinfrastruktúra fejlesztés pedig lehetőséget adott számos sportesemény megrendezésére (Faragó 2017). A sportért felelős minisztérium szempontrendszer alapján a 16 kiemelt sportági szövetség elkészítette a sportágfejlesztési koncepcióját, amely az adott sportágak 2013-2020 közötti időszak finanszírozási és igazgatási elképzeléseit tartalmazza. Ezek a sportági stratégiák általában nagyvonalakban határozzák meg a jövőképet és a lehetséges fejlesztési irányokat (Faragó, Konczosné Szombathelyi, 2017). A sportágfejlesztési koncepciók a finanszírozási kérdések megoldását helyezték előtérbe, háttérbe kerültek azonban a teljesítménymérési és ösztönzési kérdések. Ennek az a legnagyobb veszélye, hogy a finanszírozási problémák megoldásától a szövetségek automatikusan várják a javuló teljesítményeket, és nem keresik a szervezeti válaszokat (Sterbenz, Csurilla, Gulyás, 2017). Sportgazdasági kutatások mutatják, hogy a pályán elért eredményeket nagyban befolyásolják az egyes csapatokra fordított összegek. (Kassay, 2017). Ettől függetlenül a szövetségeknek a szervezeti problémákra adekvát válaszokat kellene adni, és világos jövőképpel kellene rendelkezniük. Pozitív tényként lehet megemlíteni, hogy a szövetségi működések finomhangolása ma is zajlik, és egyre tervezetebben történik meg a források felhasználása.

2. Szövetségek gazdálkodási adatai, bevételek és ráfordítások

A sportszervezetek hagyományosan civil kezdeményezéssel alapuló, nonprofit szervezetek (Bácsné, 2015). A sportegyesületek, egyesületek kialakulása és terjedése teremtette meg az igényt a szakszövetségek megalakulására és a nemzetközi irányító és koordináló szervek létrehozására (Kun, 1984). A sportszövetségek – meghatározott sporttevékenységek körében – a sportversenyek szervezésére, a tagok érdekvédelmére és részükre való szolgáltatásokra, valamint a nemzetközi kapcsolatok lebonyolítására létrehozott jogi személyiséggel és önkormányzattal rendelkező, különös formában működő egyesületek (2004. évi I. törvény). A szövetségeknek több különböző forrásból származhat bevételeik: központi támogatás, szponzorok, támogatók, reklámfelületek értékesítése, kupák, bajnoki megmérettetések nevének eladása, közvetítési jogok értékesítése, rendezvényszervezés (Bodnár, Czeglédi 2016). A szövetségek az éves működésükről a számviteli beszámoló elkészítésével és

annak nyilvánosságra hozásával adnak számot. A civil szervezetek, köztük a sportszövetségek könyvvizelési és beszámolási kötelezettségét a Számviteli törvény és a 479/2016 (XII.28) Kormány rendelet szabályozza. A civil szervezetek ez alapján készítik el a beszámoló részeit, azaz a mérleget, az eredménykimutatást és a kiegészítő mellékletet. A civil szervezetnek függetlenül attól, hogy közhasznú jogállású vagy nem, készítenie kell közhasznúsági mellékletet.

A vizsgált időszakban, azaz 2011 és 2016 között, a szövetségek összbevételét az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat A KSF támogatásban részesülő szövetségek összbevétele, 2011-2016;
(ezer Ft)

Table 1. Total revenues of associations receiving grants from the KSF, 2011-2016 (in thousands of HUF) Central Sports Development (KSF)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Magyar Atlétika Szövetség	190 777	292 620	513 267	1 166 425	1 308 811	1 475 343
Magyar Asztalitenisz Szövetség	138 718	253 120	160 000	253 181	365 118	681 985
Magyar Birkózó Szövetség	355 955	302 939	1 068 166	628 120	1 059 876	1 222 854
Magyar Evezős Szövetség	132 879	103 309	244 603	203 284	432 623	399 985
Magyar Judo Szövetség	261 914	289 692	738 878	738 932	1 437 458	1 775 561
Magyar Kajak-Kenu Szövetség	1 497 238	582 828	1 463 248	1 490 897	1 693 889	1 991 574
Magyar Kerékpársportok Szövetsége	9 945	9 152	70 038	236 798	250 998	180 448
Magyar Országos Korcsolyázó Szövetség	322 329	367 963	601 704	1 273 229	709 893	1 536 878
Magyar Ökölvívó Szövetség	183 457	140 215	299 336	754 321	834 598	664 087
Magyar Öttusa Szövetség	214 747	241 418	429 067	902 865	787 606	818 880
Magyar Röplabda Szövetség	100 603	97 370	259 955	394 730	563 828	614 819
Magyar Sportlövők Szövetsége	147 482	133 097	173 543	287 422	320 439	461 515
Magyar Tenisz Szövetség	138 755	136 551	134 859	217 533	505 647	591 046
Magyar Torna Szövetség	182 424	168 870	297 869	644 527	843 117	988 869
Magyar Úszó Szövetség	167 335	338 761	1 156 435	1 893 854	1 569 420	2 198 419
Magyar Vívó Szövetség	304 830	256 531	1 117 498	807 586	851 186	970 370
KSF Szövetségek összesen	4 349 388	3 714 436	8 728 466	11 983 704	13 534 507	16 572 633

A feketével jelölt tíz cella mutatja a legmagasabb bevételeket, amelyből öt a 2016-os évben található, a továbbiak pedig a kajak-kenu és az úszó szövetségnél.

A Riói Olimpián a kiemelt sportágak közül négy tudott érmet szerezni: vívás, úszás, kajak-kenu, atlétika (Ráthonyi-Ódor, Borbély, 2017). Ezt összevetve a szövetségi bevételekkel egyedül a vívás az, amely az éves bevételhez képest jelentős sportszakmai sikert ért el. A legalacsonyabb éves bevételi értékeket 2013-ig láthatjuk. A növekedés, mint ahogy az 1. táblázatban is látható, eltérő mértékben ugyan, de mindegyik szövetségnél megfigyelhető.

A továbbiakban egy-egy szövetség eredmény-levezetésének jellemzőit mutatjuk be, a 2016-os adatok elemzésével. A bevételek esetében a következőkre fókuszáltunk: az adott szövetség rendelkezik-e vállalkozási tevékenységből származó bevétellel vagy sem. A Civil törvény és az egyéb vonatkozó jogszabályok alapján az, hogy mely tevékenység minősül vállalkozási tevékenységnek, a szervezet alapszabálya határozza meg. A különböző szövetségek esetében így ez eltérő lehet. Az alapszabály alapján például a reklám tevékenységből származó bevétel tekinthető vállalkozási tevékenységnek és alaptevékenységnek. A másik kérdés, amit vizsgáltunk, hogy az összes bevételben milyen mértékben jelenik meg a közösségi finanszírozás, azaz állami támogatás.

Hat szövetség éves bevétele haladta meg az egy milliárd forintot a vizsgált 2016-os évben. A legmagasabb bevétellel az úszó szövetség rendelkezett. Itt kétmilliárd forint feletti összeg jelenik meg. A bevételek összetételét vizsgálva látható, hogy az értékesítés nettó árbevétele, amelyet a szövetség a vállalkozási tevékenységek közé sorol, 12%-os arányt jelent az összes bevételhez képest. A támogatások aránya 80%, amely szinte teljes egészében (98%-ban) a központi költségvetésből származik. A tárgyévi ráfordítások meghaladják a tárgyévi bevételeket, a szövetség az előző években felhalmozott nyereség egy részét is felhasználta. Az olimpiai pontok tekintetében az adott évben (is) a legsikeresebb sportág volt.

A kajak-kenu szövetség esetében a bevétel minimálisan marad csak kétmilliárd forint alatt. (Itt érdemes megemlíteni, hogy a 2011-es bevétel is kiemelkedően magas volt. Ennek indoka, hogy a szövetség abban az évben világbajnokságot szervezett, amely jelentősen megemelte mind a bevételeket mind a kiadásokat.) A szövetség a számviteli beszámoló szerint nem rendelkezik vállalkozási tevékenységből származó bevétellel. A támogatások jelentik a legnagyobb bevételi arányt, amely eléri a 90%-ot. A támogatásokon belül a központi támogatás aránya 96%. Ha azonban az egy igazolt sportolóra vetített támogatási összeget vizsgáljuk megállapítható, hogy a kiemelt sportágak körében az egy főre eső összeg csekélynek tekinthető (Madarász, 2016). A sportág lehetőségei kedvezők hazánkban, hiszen a vízi sportok számára megfelelő felszíni tavak és folyók állnak rendelkezésre (Béki, 2018). Az olimpián részt

vevő magyar sportágak közül olimpiai pontok tekintetében a bevételhez hasonlóan a második helyen szerepelt.

Harmadik a bevételi rangsorban a Magyar Judo Szövetség, minimális, éppen fél százalék alatti vállalkozási tevékenységből származó bevétellel. A támogatások aránya 87%, a központi támogatás aránya ezen belül 98%. A bevétel növekedése itt nem kapcsolódott sportszakmai sikerességhez, a résztvevő sportolók mindösszesen egy ötödik helyezést értek el.

Az olimpiai sikeresség szempontjából a harmadik legtöbb pontot szerző sportág a vívás volt a vizsgált évben. Bevételek tekintetében azonban csak a nyolcadik helyen szerepel. Érdekeség, hogy a bevétele a 2013 és 2016 közötti időszakban egyszer haladta meg az egy milliárd forintot, még pedig a Központi Sportágfejlesztés első évében. Az összetételt vizsgálva itt megtalálható a vállalkozási tevékenység, amely kicsit több, mint 5%-os részarányt ért el. A támogatások aránya 86%, amely 98%-os központi támogatást tartalmaz minimális önkormányzati és egyéb támogatás mellett.

A rangsor másik végén is hasonló arányokat figyelhetünk meg. Nézzük a Magyar Kerékpársportok Országos Szövetségének jellemzőit, amely szervezet a vizsgált időszakban - egyetlen egy év kivételével - a legalacsonyabb éves bevételt tudhatja magáénak. A vállalkozási tevékenységből származó bevétel aránya 3%, a támogatások aránya 79%, amelynek teljes egésze központi támogatás.

A ráfordítások vizsgálatánál minden szövetség esetében ugyanazok a jellemzők merülnek fel. Az egyéb ráfordítások jelentik a legnagyobb arányt, ez a sor tartalmazza a tovább adott támogatásokat. Ezt követi az anyagjellegű ráfordítások, majd a személyi jellegű ráfordítások. A személyi jellegű ráfordítások többszörösére növekedése, és a működő Kiemelt Edzői Program azt a tényt támasztja alá, hogy a sportban foglalkoztatott szakemberek száma egyértelmű növekedést mutat. A valós foglalkoztatotti növekedést azonban nem lehet megállapítani két tényező miatt. Az egyik, hogy ha egy szervezet egyéni vállalkozókat alkalmaz egy feladat elvégzésre, akkor az nem a személyi jellegű ráfordítások, hanem az anyagjellegű ráfordítások között jelenik meg. A másik, hogy nem különül el a megbízási szerződéssel foglalkoztatottak és a munkaszerződéssel foglalkoztatottak jövedelme az adott kategórián belül.

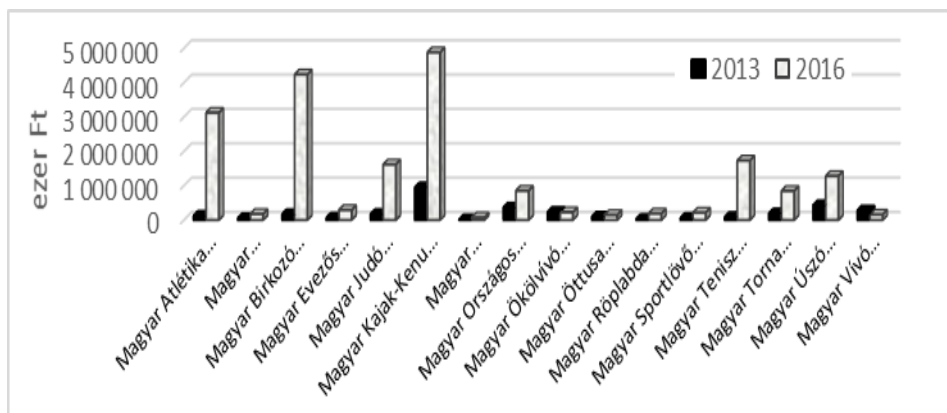
3. Szövetségek vagyongazdálkodása, a mérleg adatai

A számviteli beszámoló része a szervezetek vagyon kimutatása, azaz a mérleg. A mérleg főösszege mutatja meg az összvagyon értékét az adott évi fordulónapra vonatkozóan, amely a sportszövetségek esetében a december 31-ei állapot tükrözi. Az 1. ábra a szövetségek vagyonát mutatja a 2013-as és 2016-os

évre vonatkozóan. A tizenhat szövetség közül egyedül a vívószövetség vagyona alacsonyabb a 2013-as évinél, az összes többié magasabb. A mérleg mindig csak egy adott pillanatban mutatja a vállalkozás vagyónát. Az adatok mögötti valós növekedést az eszközszerkezeti mutatók, és az eredménykimutatás együttes vizsgálatával lehet megállapítani.

1. ábra A KSF támogatásban részesülő szövetségek vagyona (mérleg fő összege) ezer Ft-ban,

Diagram 1. Assets of associations receiving grants from KSF (balance sheet total) in thousand HUF

(Forrás: éves számviteli beszámolók alapján, www.birosag.hu saját szerkesztés)

Az 1. ábrán látható, hogy a három legmagasabb összeg a kajak-kenu, a birkózó és az atlétika szövetségnél található. A három szövetség esetében vizsgálatra kerültek a vagyonszerkezeti mutatók, amelyek relevánsak lehetnek. A kiválasztott három mutató, melyet mindegyik szövetség esetében megvizsgáltunk a tárgyi eszközök és a pénzeszközök aránya az összes eszközön belül, és a passzív időbeli elhatárolások aránya. A korábban végzett kutatások azt mutatták, hogy a tárgyi eszközök aránya rendkívül alacsony, míg a pénzeszköz állomány magas az eszköz oldalon. Hasonlóan magas a passzív időbeli elhatárolások aránya forrás oldalon (Gósi 2017; Gósi, Nagy, 2018). Ezeknek a speciális arányoknak a magyarázatát a több évre áthúzódó támogatások okozzák.

A kajak-kenu esetében azt a megállapítást tehetjük, hogy a tárgyi eszközök aránya is magasnak tekinthető 32,5%. A szövetség tulajdonosként jelenik meg több vízitelep esetében. A pénzeszközök aránya 62% az eszköz oldalon belül, míg a passzív időbeli elhatárolások aránya 83%. A birkózás esetében a korábbi kutatásokhoz hasonló értékek kerültek elő. A tárgyi eszközök aránya 2%, a pénzeszköz arány 96%, a passzív időbeli elhatárolások aránya 47,6%, míg a kötelezettségek aránya 49,7%. A kötelezettségek viszonylagos

magas aránya azonban nem jelent likviditási problémát, hiszen a likviditási mutató értéke eléri a 1,94-es értéket. Az atlétika szövetség esetében a tárgyi eszközök aránya szintén nagyon alacsony, 3%-os. Az eltérés itt abban mutatkozik meg, hogy a követelések aránya 70%, míg a pénzeszközök aránya 23%. A követelések 82%-a támogatási előlegből ered. A forrás oldalon a passzív időbeli elhatárolások aránya 20%, míg a kötelezettségek aránya 74%. A likviditási mutató értéke ennek ellenére megfelelő 5,86. Ennek az az indoka, hogy a kötelezettség nagyobb része hosszú lejáratú kötelezettségként jelentkezik.

A szövetségek vagyoni helyzete az ismertetett három szövetségen kívül is hasonlóságokat mutat. A likviditási mutatók alapján megállapítható, hogy egyik szövetségnek sincs fizetési problémája. A rövid lejáratú kötelezettségek értékét minden esetben meghaladja a forgóeszközök értéke, többségében már önmagában a pénzeszközök összege magasabb értéket mutat. Az éves nyereség vagy veszteség a vállalkozások esetében minden esetben nagyon fontos mutató. A civil szervezeteknél a tárgyévi eredmény önmagában még nem mérvadó, hiszen ezek a közösségek az eredményt kizárólag a további működésre fordíthatják. Így az ilyen típusú szervezeteknél a tárgyévi eredményt és a tőkeváltozást (eredményváltozást) együtt érdemes vizsgálni, mert váltakozhat, hiszen az egyik évben felhalmozott eredményt egy másik gazdasági évben használják fel. A tizenhat sportszövetség ilyen jellegű elemzése alapján megállapítható, hogy a két mérleg sor együttes értéke minden szövetség esetében pozitív értéket mutat. Összefoglalva a mérlegre vonatkozó adatokat, a finanszírozási helyzet megváltozása miatt a szövetségek kötelezettségeinek aránya csökkent és a meglévő kötelezettségeiknek az eszköz oldalon meg van a fedezete.

Összegzés

A sportszövetségek számviteli beszámolójának elemzése is tükrözi, hogy jelentősen megnövekedett a felhasználható források nagysága. Dénes és Keserű már a 2007-es tanulmányában utalt rá, hogy sportszövetségek túlzott mértékben függenek az állami támogatástól, hiszen bevételük 30-50%-a központi forrásból származik. Ez az arány most még nagyobb mértékű, azaz tovább erősödött az állami támogatástól való függőség. A sportból származó rövid és hosszútávú előnyök indokoltá teszik a központi támogatást. A jövőre nézve azonban törekedni kell arra, hogy mind az üzleti szféra, mind a lakosság felismerje a sportban rejlő pozitív hatásokat és ennek következményeként a finanszírozási helyzet is kiegyensúlyozottabbá váljon. A támogatási rendszer változásának egyértelmű pozitív hozadéka, hogy a szövetségek likviditási helyzete megfelelő. A pénzügyi, vagyoni és jövedelmi kimutatások alapján nincsenek felhalmozott kötelezettségeik, a jövőbeni működésük - legalábbis gazdasági szempontból - biztosított.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Ács P., Hécz R., Paár D., Stocker M. (2011): A fittség (m)étéke, A fizikai inaktivitás nemzetgazdasági terhei Magyarországon, Közgazdasági szemle LVIII évfolyam/58 (pp. 689-708)
- Bács Z., Beesky-Nagy P. (2015): A szervezetek érintő egyes adófajták, Magyar Sporttudományi Szemle XVI évfolyam/64 (pp. 26-34)
- Bácsné Bába É. (2015): Sportszervezetek működés kereteinek változása, Közép Európai Közlemények VIII. évfolyam/1 No. 28 (pp. 151-161)
- Bartha I., Bordás P., Nagy E., Varga J. (2015): A sportjog közpénzügyi alapjai, Debrecen, Campus Kiadó
- Béki, P. (2018): Water sports ont he Hungarian sports tourism market In: Karlovitz T. J. (szerk): Some Recent Research from Economics and Business Studies, Slovakia, Komarno (pp 81-90)
- Bodnár P. Czeplédi, O. (2016): A sportszövetségek háttere In: Sterbenz T., Géczi G. (szerk) Sportmenedzsment, Testnevelési Egyetem, Budapest (pp. 192-196)
- Bordás P.(2015): A sportfinanszírozás modelljei In: Varga J. – Bordás P.: A sportjog közpénzügyi alapjai, Debrecen, Campus Kiadó (pp. 39-70)
- Csorba Gy. (2014): Sportfinanszírozás; Infojegyzet 2014/16; letöltve 2018.09.05; http://www.parlament.hu/documents/10181/73472/Infojegyzet_2014_16_sportfinansziroz as.pdf/c6477538-9d4e-49c9-a031-bf8a32111502
- Dénes, F. – Keserű, Cs (2007): A magyar sportfinanszírozás helyzete, Kézirat, Budapest
- Faragó, B (2017): A sportstratégiai ágazat erősödése Magyarországon a 2011-2016-os időszakban; Tér Gazdaság Ember 2017/3 (pp. 72-92)
- Faragó, B. – Konczosné Szombathelyi M., (2017): Sportolói életpálya modell beágyazódottsága a sportoló nemzet sportstratégiájába
- Gósi Zs. (2017): Sportszervezetek gazdasági erősödése Magyarországon in: Bukor J., Korcsmáros E. (szerk) A Selye János Egyetem 2017-es „Érték, minőség és versenyképesség – a 21. század kihívási” Nemzői Tudományos Konferenciájának Tanulmánykötete (pp. 111-123)
- Gósi Zs., Nagy J. (2018): Sportvállalkozások gazdálkodási jellemző, 2016 In: Hamar P., Köpf K.: Mozgás – biológia – sport – tudomány, Budapest MET (pp 100-110)
- Kassay, L. (2017): A pénzügyi Fair Play az európai hivatásos labdarúgásban. A FAIR PLAY ereje. Budapest, Testnevelési Egyetem (pp. 105-118)
- Késenne S. (2012): The economic impact, costs and benefits of the FIFA World Cup and the Olympic Games: Who wins, who loses? In: W. Menning-Zimalist: International handbook ont he economics of mega sporting events; Cheltenham, UK (pp. 270-278)
- Kun L. (1984): Egyetemes testnevelés és sporttörténet. Franklin Nyomda, Budapest p.207
- Madarász, T. (2016): Néhány választott egyéni sportág jelenlegi helyzetének és versenyképességének elemzés Magyarországon, International Journal of Engineering and Management Sciences, Műszaki és menedzsment tudományi közlemények I évfolyam/1 (pp. 1-20)
- Ráthonyi-Ódor K., Borbély A. (2017): Sport – finanszírozás – eredményesség, Testnevelés, Sport, Tudomány II évfolyam/1-2 (pp 67-72)
- Sárközy T. (2015): Gazdasági civiljog, kormányzástan, sportpolitika, Budapest, HVG-ORAC, 423

Sterbenz T., Csurilla G., Gulyás E. (2017): A sportfinanszírozás hatékonyságának növelése; szerk. Szmodits M., Szóts G: A Sportirányítás gazdasági kérdései – 2017 (pp. 7-22)

Stewart, B., Nicholson, M., Smith, A., Westerbeek, H. (2004): Better by design? The evolution of Australian sport policy, London: Routledge

Vörös, T. (2017): Költség-haszon elemzési keretrendszer a sportberuházások társadalmi-gazdasági értékeléshez; Közgazdasági szemle 64/4 (pp 394-420)